

Taxa pe carbon intra în vigoare în toamna acestui an. Ce reguli a stabilit Comisia Europeana pentru importurile de produse din industrii intens poluante?

Pentru a-și pastra competitivii producătorii, dar și pentru a evita relocarea producției din Uniunea Europeana în țările terțe, Comisia Europeana introduce o taxa pe carbon aplicabila importurilor de produse din industrii intens poluante, și-anume pentru producătorii de ciment, fonta, fier și oțel, aluminiu, îngrășaminte, energie electrica și hidrogen, toate acestea fiind considerate „produse CBAM”.

În luna mai a acestui an, a fost publicat Regulamentul UE 956/2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontiera, așa numita Taxa pe Carbon (CBAM), aplicabila de la 1 octombrie 2023. În baza acestui regulament, începând cu anul 2026, importatorii de produse CBAM vor trebui sa achiziționeze „certIFICATE CBAM” pentru a-și acoperi emisiile de carbon, la prețuri corespunzatoare prețului actual al carbonului din UE.

Care sunt explicațiile acestor norme și cum vor fi nevoite companiile sa acționeze în perioada urmatoare?

Importatorii acestor produse CBAM vor trebui sa se înregistreze fie individual, fie prin intermediul unui reprezentant (în cazul în care importatorul nu este stabilit într-un stat membru și declarația vamala este depusa prin reprezentare indirecta) la autoritațile naționale, de unde pot achiziționa și certificatele CBAM. Prețul certificatelor va fi calculat în funcție de prețul mediu saptamânal de licitație al certificatelor EU ETS², exprimat în EUR/tona de CO2 emis.

Obligațiile prevazute în perioada de tranziție

Din 1 octombrie 2023, pâna în 31 decembrie 2025, se deruleaza o perioada de tranziție, în care importatorii vor avea numai obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fara obligația de plata a vreunei taxe.

Informațiile vor fi raportate de catre declarantul autorizat în cadrul CBAM într-o baza de date electronica ce va fi pusa la dispoziția declaranților de catre Comisia Europeana - Registrul Tranzitoriu CBAM. Prima raportare trebuie depusa pâna la 31 ianuarie 2024, pentru marfurile importate în cel de-al patrulea trimestru al anului 2023.

În ceea ce privește penalitațiile, sancțiunea pentru nerestituirea de catre un declarant autorizat CBAM a certificatelor CBAM este identica cu sancțiunea prevazuta în Directiva de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera, conform regulilor aplicabile în anul respectiv. Cu toate acestea, în cazul în care marfurile au fost introduse în UE de catre o persoana neautorizata, cuantumul acestor penalități va fi de trei pâna la de cinci ori mai mare.

Pentru perioada de tranziție (1 octombrie 2023 – 31 decembrie 2025) a fost publicat, în data de 13 iunie 2023, pe website-ul CE, Proiectul de Regulament privind aplicarea Regulamentului (UE) 2023/956 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontiera. Acesta este publicat pentru dezbatere publica, iar comentariile au fost acceptate până la data de 11 iulie 2023.

Printre cele mai importante prevederi ale proiectului de Regulament:

- Obligațiile de raportare și informațiile solicitate de la importatorii UE de bunuri CBAM, precum și metodologia provizorie de calcul a emisiilor încorporate eliberate în timpul procesului de producție a marfurilor CBAM;
- Pe perioada de tranziție, declarantul are mai multe opțiuni pentru a calcula factorul de emisie ca alternativă la metodologia Comisiei Europene, cum ar fi: bazat pe valori implicite specifice (factorii de emisie de CO₂ dintr-o țară terță) sau bazat pe date fiabile demonstrate de importator;
- Valoarea penalizării, pentru fiecare tona de emisii încorporate neraportate este între 10 EUR și 50 EUR pe tona, în funcție de mai multe criterii (de ex., cantități neraportate).

Cum influențează toate acestea activitatea companiilor și ce este bine de știut și de făcut, atât în perioada intermediară, cât și din momentul implementării efective

Pentru importatorii de produse CBAM, se recomandă să se analizeze impactul acestor modificări asupra activității companiei și să se aibă în vedere următoarele acțiuni importante:

- Colectarea datelor privind importurile UE de produse CBAM, începând cu ultimul trimestru din 2023;
- Contactarea furnizorilor și solicitarea de informații referitoare la locurile de producție/fluxuri de producție/metode de calcul ale emisiilor încorporate;
- Obținerea accesului la aplicația CBAM;
- Implementarea unei proceduri interne pentru gestionarea conformității CBAM, inclusiv din punct de vedere al costurilor interne cu raportarea și ținerea evidențelor, calculul și documentarea emisiilor;
- Întocmirea și transmiterea rapoartelor trimestriale.

Nu mai puțin important este sa ca fiecare companie importatoare sa analizeze proiectul de regulament pentru perioada tranzitorie, eventual sa transmita întrebări pe marginea acestuia, pentru ca toate detaliile implementării regulamentului sa fie clare.

1. **CBAM** = Carbon Border Adjustment Mechanism - Mecanismul de ajustare la frontiera în funcție de carbon
2. EU ETS este un program de „plafonare și comercializare”. Numarul maxim anual de certificate disponibile („plafonul”) este definit prin legislație și se creeaza o piața pe care certificatele sunt cumparate și vândute. Operatorii au nevoie de un certificat pentru fiecare tona de dioxid de carbon echivalent emis.